

„Edinost“ izhaja vsako drugo in četrto sabota vsakega meseca in velja za Trst vse leto gl. 2 kr.—
zunaj Trstu po pošti vse leto . 2 . 40
„ „ „ polu leta . 1 . 20
„ „ „ četrt . — . 70
Za oznanila, kakor tudi za „poslanice“ se plačuje za navadno trislopnih vrste:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat
Za večje črke po prostoru.

EDINOST

Posamezne številke se dobivajo po 7 kr. v tabakarnah v Trstu pri pošti, pod obokom tik Kalistrove hiše, na Belvederu pri g. Bertolini, v okolici: Na Opčinah v loteriji, na Proseku pri g. Gorjupu, v Barkoli pri g. Ani Takan in v Bazovici pri Ani Tuš, v Skednji pri Fr. Sanein M. Magdaleni zg. J. Ježu. Naročnina in vsa pisma naj se pošiljajo uredništvu v Trstu.

Glasilo slovenskega političnega društva tržaške okolice.

„V edinosti je moč“.

Vabilo na naročbo.

S prihodnjo št. stopi naš list v drugo poluletje; pozivljamo tedaj vse č. g. naročnike, kateri se še niso naročili, naj to hitro storé. Mnogo jih je, ki niso še naročnine plačali, prosimo jih, naj zaostalo pošljejo, kajti naše podvzetje nij spekulacija, ampak narodni namen, da budimo narod iz narodnega spanja, ter ga krepimo za narodni duševni boj proti nasprotnikom, kateri segajo po svetinjah našega naroda. V neugodnostih, z velikimi troški boreči se, ne more se od nas zahtevati, poleg mnogega dela in potov, še materijalna škoda. Trst je predstraža na Adriji, ktero moramo narodno vtrditi, da more odbiti vse napada zunanjih i notranjih sovražnikov. Rodoljubje, podpirajte nas in mi bomo vedno v prvi vrsti možato svoja prsa narodu v zavetje postavljali. Onim, kateri so z naročnino zaostali, naredili smo modro črto na zavitek.

Opravništvo i uredništvo.

Uboštvo državi nevarnost!

Za srečnega se ima premožni kmet, hodeč ob praznikih in nedeljah po polji, prešteva na prste z veselim obrazom pridelke, ktere mu je zemlja rodila. Nasmehlja se brhki čedi, ktera se zdrava po livadah pase, okrog hiše petelin vodi raznovrstno kurjo krdelo, iz kuhinje pa naznanja prijetna vonjava, da v tej hiši ni pomanjkanja.

Srečna občina, srečna država, v kterej se nahaja blagostanje, ni se bati uporov in zarotb državi nevarnih, človeštvu škodljivih. Francoski kralj Henrik X. je rekel, da hoče do tega pripraviti, da bode imel vsak kmet lahko vsako nedeljo kokoš v kozici, in res je v svoje veselje sam učakal vresničeno to željo; dan danes pa je mnogo takih kmetov, kateri še kozice nemajo, da bi jo k ognju pristavili, ako bi imeli kaj vanjo deti, kajti davek požira vse, letine so slabe, države so postale vojašnice, delajo se novi topovi, nove trdnjave, po nekaterih uradih je dosti uradnikov, kateri največkrat od dolzega časa zijajo ter so dobro plačani, njim ne pobije toča ne vzame slana, njih plača je gotova, kmet pa mora plačevati davke in priklade od leta do leta tako, da je oglojen do kosti. Obupno premišljuje tak siromak, kako bi si zljajšal hudo breme. Otroci jokajoč pro-

sijo kruha, očetu se srce trga, ker ga jim nema dati.

Siromaštvo v državi je rak, ki neprenehoma gloda zdravo meso. Državni kolovodji, kateri so vzrok siromaštvu, obečajo vedno lepšo i boljšo bodočnost, mej tem pa davke povišujejo i zapravljajo milijone državljanom, vladni prikimovalci so zavdali državi in ljudstvu.

Slabih izgledov, katere dajo vladni slažabniki, imamo dovolj in preveč; le en pogled na vstajo v Boki znači, kako se zapravlja državna edinost in čut, kako se je potratilo 13 milijonov in zgojilo sovraštvo vsled Wagner Francevega „mus“, kteremu je znani general Wagner še krono z vislicami postavil.

Splošno siromaštvo je krivo, da se polnijo ječe, v kterih so zaprte osebe, ki so le po sili postale tatje, roparji in ubijalci. Siromaštvo je krivo, da brhka naša dekleta pohajajo po svetu ter brez nadzorstva, od sladkoustnežev zapeljana, gube poštenje in sramotno žive; siromaštvo je krivo, da sicer dobri sinovi, od vojaštva prišedši, postanejo pustolovci, postopači i nazadnje hudodelniki.

Kedo ni še videl kmečkega posestva, ki ima na boben priti? kako družina, ko vidi, da posestva ne more več oteti, začne lahkomišljeno zapravljati, nič več ne skrbi za celokupnost hiše, dela brez premislika troške, dolg raste, obresti požirajo denar, vojak začne pogostoma dohajati, da se iztirja zastali davek, cenilna komisija pride in — posestvo gre na boben. Gospodar, kteremu je posestvo po dražbi ceno v vlast prišlo, gospodari drugače, za izgled ima svojega prednika, kterega početje mu je v živih podobah vedno pred očmi. Kakor v rodbini, enake i še veliko hujše nasledke ima uboštvo v državi.

Siromaštvo je državi nevarno, ker se cimi iz siromaštva vse slabo, zatira ljubezen do domovine, udanost do prestola, pospešuje nered, netí hudodelstva, polni ječe i podira vse stebre, na katerih sloni država. Le pogledimo na Nemško. Milijarde je prinesla Nemčija z Francoskega, ker pa jih je rabila za bajonete, na katerih je oprta, a sesti nanje ne more, a ne za ljudsko blagost; zato se zdaj godé tam reči, pred katerimi vsa k pošten človek trepeta ter z veliko bojaznij o gleda v bodočnost.

Avstrija od leta do leta bolj siromaši, kredit na zunaj zgubljava, v domači hiši se ne čuti mogočna, razpor vlada huji in huji, sejejo ga nekateri vladni služabniki, strankarski Nemci in oholi Madžarji, da bi ostalo še dalje gospodstvo v njih rokah. Dispozicionjski zaklad privoljujejo vladni mameluki zato, da židovsko časnkarstvo hvalliza puhlo trohnelo početje vladnih kolovodij, kateri zavaževajo vladni voz v blato.

Siromaštvo koraka vedno dalje in gazi pred saboj moralno in fizično moč države mej tem, ko se generali zgubljenih vojn z mastno penzijo masté.

Siromaštvo v državi rodi skrivna protivladna in revolucionarna društva, kterih niti so zapletene v vsakovrstnih stanovih in krajih. Znano je, da se siromašni človek lahko pridobi za vsako početje, kajti siromak nema ničesa zgubiti, živjenje njegovo nema cene in čisla. V sosednjej nemški državi je zbudil pok zadnje puške vse državno krmilstvo, ker je na Nemškem, v deželi milijard in bogaboječnosti, marsikaj gnjilega. Pok puške na nemškega cesarja je našel odmev po vsej Nemčiji, in Bog daj, da ni segel tudi čez mejo v našo državo, v državo širomaštva in milijonov dolga, državne enakopravnosti na papirju, kjer ima §. 19. držav. osnovnih postav veljavo zlata pod zemljo. Dunaj, Gradec, Buda-Pest in druga mesta imajo dovolj delalcev, kateri so bili v zvezi skrivaj z svojimi nemškimi tovarši in kateri so državi nevarni.

Siromaštvo še bolj pospeši 60 milijonov, ktere je Andrašiju privolil državni aparat, kajti državni zastop ga ne moremo imenovati, ker ne zastopa večine državljanov. — Mi ne moremo verovati, da gospod minister s temi 60 milijoni tako preplaši poslanca na berlinskem kongresu, da bi zarad tega drugače sklepe delali.

Siromaštvo je državi nevarno, to uže vsak vrabec na strehi poje, le v visokih krogih se malo menijo za to, davkoplačevalce denar se rabi za strankarstvo, za omiko pa se premalo skrbi in tako raste greben zmaju, kateri je v Nemčiji še le z repom zmajal. Dokler se siromašenju ne postavijo meje, pojde v Avstriji vse na slabše.

Nemško-madžarski pritisk na druge narodnosti napravi, da bode nezadovoljnost Slovanov od dne do dne rastla. Mogočna država je bila Avstrija, vladalo je blago-

stanje in zadovoljnost, a danes je siromaštvo in nezadovoljnost v domači hiši, in kakor Turčiji, tako se bliža tudi njej osoda, ako se ne opomore. Tega pa mogoče nij, dokler ne dobé v resnici enakih pravic vsi narodi in dokler ne bode Avstrija imela Slovanske oblike, dotle bode siromaštvo napredovalo in državo gonobilo, ali Slovani ostanemo, naš rod še ne pogubi.

Brez obraza.

Kadar mestni ljudje hodijo zunaj mesta po cestah, čudijo se potrpežljivej dolgošesnej živali s križem na hrbtu, da more nositi toliko tovora i prenašati toliko psovk. Ako očitajo kmetom i kmeticam, da tako neusmiljeno delajo z ubogo živaljo, odgovarja se jim: Osel je, trpi vse, ima debelo kožo, brez obraza je.

Druge vrste živalij so uže bolj občutljive, zvesti pes pobesi rep, ko mu gospodar očita kako nerednost, beseda speče v pasjo vest in zapomni se očitjanje.

Po širokem svetu bivajo ljudje različnega plemena in ako jemljemo v poštev le našo državo, ločimo lahko toliko razredov v značajih, da bi jih težko bilo naštetii.

Potrpežljivega ljudstva je v Avstriji največ in nahajajo se tudi na visocih sedežih osebe brez obraza, oblečene v kožo, ktera nosi znamenje križanih črt, ktera voljno prenaša psovke in očitovanje. Ko človek prebira razprave državnega zbora, čudi se in nikakor ne more umeti, da vse pušice, ktere so letele v minolem zasedanji ministrom na srce, nijso jih mogli prognati z sedežev.

Na ministerskih stolih se mogočno zibljejo možje, kterih imena so ućakala žalostno slavo, kajti zavozili so državni voz propadu na rob. Delali so z ljudskimi plemenii, kakor s živaljo brez obraza, prikrali so deželam pravice s tem, da so deželnim zborom tako stisnoli meje, da se v njih ne morejo več gibati i da zato peša blagostanje po vseh krajih ter se širi uboštvo, da je človeka strah i groza.

Da bi lažje vladali, ustvarili so si državni zbor po svojej, a ne po ljudskej volji, a celo ta zbor jim nij bil do konca zvest. Če tudi sedé v njem največji njihovi privrženci i mnogo tacih, ki živé ob drobtinah ki padajo od njihove mize, taki možje, ki so brez obraza; vendar so se v državnem zboru vedno bolj gostili oblaki, da je nazadnje vstal vihar, ki je ministerske stole tako omajal, da nij več varno sedeti na njih. Res je, nagodba z Ogrii je sklenena v našo žalost i škodo, to čutimo vsi i bomo vsak dan bolj čutili; to žalostno slavo radi pripušćamo umirajoćemu ministerstvu, katere mu se je s klopj državnega zbora očitalo, da dela cigansko politiko.

Bezobrazni Bonat je pretrgal edinost države, ločil jo v dva taborja, da prej propade; na enej nogi jo žuli madžarski čelvelj, na drugi čuti bolećine kurjih očes, ki so jih povzročile nemske čizme.

Sedanje ministerstvo je remena z nova še bolj nategnolo, pa méni, da bodo zdaj noge državo lažje nosili!

Méni! Tega menda ne; imelo je le to potrebo, ker iz zadreg i zanj, v katere se je zapletlo, nij bilo druge poti.

A ta pot je menda tudi pot v zasebno življenje, ker vsa brezobraznost i debela koža se je gotovo uže naveličala prenašati pretežke tovore čez neprehodne propade, ki od vseh strani zijajo vedno nevarniše i pogubniše.

Javna morala je prvi steber vsake države; kam pa je prišlo z javno moralo v zadnjih letih, to pričajo krahi, šabrusi, sodniške preiskave zoper visoke vradnike, splošna podkupljivost, nezvestoba v državnih uradih i sto družih žalostnih reći.

Kako se je ohladilo avstrijsko mišljenje! V Gradci, glavnem nemškem mestu notranje Avstrije se je pokazala potreba, da se na tamošnjem vseučiliščii ustanovi društvo, ki ima gojiti avstrijsko mišljenje!! Žalostni časi, še žalostnejša bodoćnost, da je treba na avstrijskih vseučiliščii gojiti avstrijsko mišljenje!

Globoko smo pali, i časi so tako osorni i težki! Država je podobna trohnelej stavbi, krog katere razsajajo hudi viharji. Kde najdemo moža, ki ima toliko moći i toliko razuma, da jo zopet vtrdi? Če ga Bog nam ne pošlje, ne najdemo ga več.

Dopisi.

Iz Niša na Srbskem dne 6. junija.

Karate me, da Vam tako malo pišem — ali to zato — ker sigurno Vam niso težkoće poznate dandanašnjega dopisovanja. Mi še zmirom z napatim petelinom na puški stražimo, še se ni golob z vejico miru prikazal, pa vsled teh vihnih časov je dopisovanje oštirii kontroli podvzženo. Ne mislite, da je temu lenost kriva, o ne! moje najvećje veselje bi bilo, da mili moj narod z bratovskim narodom po mogoćnosti vpoznam; pa saj nam je to najglavniji zadatek, najvažniši nalog, ker le v slogi je moć. Na žalost ima v naši sredini ljudi, kteri, če tudi se s ponositim imenom Slovani klićejo, vendar v njih prsih trohli mažarski — ali švabski duh kraljuje — pa zastran teh nesramnežev mora naj rodoljubnije srce v svojem razvitku trpeti. — Kar se Srbije tiće — verujte — da je ona v popolnoma dobrem stanju, pa i ako je vže štiriletno vojskovanje temu bratovskemu narodu marsiktero rano zadalo, tisoć in tisoć hrabrih borcev za sveto celj izginolo, milijoni in milijoni bili za slavno idejo potrošćeni, vendar srbski narod duhom ne kloni, on je sedaj bolj ohrabren nego je bil prej, pripravljen na vsake žrtbe. — Živeža in hrane ima v osvojenjej zemlji toliko, da se lahko vsa srbska armija še dve leti samo od te hrane izdržava, ne da bi se iz notrajne kneževine dovaževala; bojnega materijala ima toliko, da, ako bi še eno leto vojskovali, brez pomajnkjanja ostanemo. Zem-

lja je rodovitna in mnogoplođna. Osvobojeni narod je srcem in duhom majki Srbiji udan in hvaležen. Radost in veselje, posebno med kmetovskimi ljudmi, je brez kraja. Većkrat sem zapazil sivega starćka ali staro majko, kako jima od veselja solze v očeh igrajo, tu zdihne in reće: „Fala ti Bože mili, fala ti kralj Milane za spašenje našega naroda, i nam je žarko sunce zasijalo — sad pa mogu umreti“ — pa še celó Turki se slobodniji čutijo, in zadovoljnije živé.

Da, lahko je, piskariti v obližnjih avst. mestih, ktere so si taki podkupljeni nesramni mažarski in švabski dopisniki za arsenal tolstih laži izbrali, ter take bombe v svet mećejo, da jim ni prosti človek več ne veruje — nekoliko takih golanferjev je bilo i v Srbiji — to se ve da, taki potepnhi samo za novce delajo; za novce jih Mažari kupujejo, za novce švabam ali Turcim prodavajo pero. Vlada je to drhal uže lani iz Srbije zapodila, ali poslej so se ustanovili po levej obali Save in Donave, kjer jih mažarska vlada v nesramnih lažeh še podpira. — No — drugaće ve ceniti žrtovanje, vojevanje proti sovražniku, proti ojtrej zimi, snegu in ledu po divjih arnavtskih planinah oni, kteri je s tem bratovskim narodom vse te muke in trpenja bratovski delil, drugaće bo zgodovina sodila, saj njej nič zakritega ne ostane.

Srbija z veseljem pozdravi začeljeni mir, ako do tega pride, ona pa tudi tako isto z veseljem pozdravi grmenje prvega topa na kosovskem polji. Vtihnol je strašni orkan na balkanskem poluostrovu; grmenje toliko sto topov in ogromno številu družega smrtonosnega orožja, ktero je od jadranskega pa do Črnega morja in dalje po zelenih kavkaških planinah trepet in strah prosipalo — vmirilo se je. — Ne sliši se več bojne trombe glas, niti se zemlja trese pod divljimi hordami Čerkeza, zrušene so pekljene verige, ktere so nam sto in sto let kosti žulile, razbite so krvopije, ktere so nam srećo in blagor sisale, uklanja se poganski mesec zlatemu križu, na starih srbskih gradovih južno slovanski prapori vibrajo — ali — grob slavnog cara Lazara jošte v naših rukah nije.

Janko.

V Ljubljani dne 6. junija.

Sijajen je bil sprevod vrlega slovenskega skladatelja Antona Hajdriha, vdeležilo se je ogromno številu gospode vseh stanov, kar prića, da je bil ranjki cislana osoba. Pevci so mu pred hišo zapeli, da je marsikteremu igrala solza po licu, ko se je začel sprevod premikati od hiše. Kakva je bila z venci pokrita, pred njo sta nesla dva pogrebca dva jako lepa s trobojnimi trakovi opisana venca, ktera so poslali enega tržaška čitalnica in družega tržaški Slovenci. Poprej sta visela tržaška venca v sobi na vsakem kraju odra na steni, kar je prav lepo pristovalo.

Po duhovnih opravilih so zapeli pevci nagrobnico, prijatelji metali prgišće prsti na rakvo. Tužnim srcem smo zapustili go-

milo, v kateri počiva slovenski ženin doma-
cih skladb. Bodi mu zemljica lahka!

Čestilec.

Kritični politični pregled.

Državni zbor je odložen na negotov čas; imel je britko i neslavno nalogo, ker je nam povišal zopet davke i potrdil z Ogrinagodbo, katera nam je škodljiva v denarstvenih zadevah sploh, v trgovini in obrtniji posebe. Mejnarodna vez mej Avstrijo in Ogersko visi le še na tanjkeji niti, ter je nam Damoklev meč, nit, na kateri visi, mora se prej ali slej pretrgati. Zabadava so se upirali slovanski poslanci zoper nova bremena, nove nadloge, nove nevarnosti; njihov glas je bil glas vpijočega v puščavi; da so jih ustavaši z nesrečnimi Poljaki vred preglasili, tega nijso oni krivi; delali so pošteno, hvala jim za trud i poštenje!

Čuje se, da naše ministerstvo hoče odstopiti; mi se temu ne čudimo, ker zreli sad mora pasti. Ko je stopilo to ministerstvo na krmilo, takrat je bila državna ladija še na planem morji; če tudi so jo viharji močno zibali, vendar je bil še čas, iskati varne luke, danes pa tičimo mej škrbinami, izmej katerih nas le Bog more oteti.

Znano je uže povsod, da se po več krajih nekoliko vojske kliče pod orožje, a ne vsa vojska. Iz tega se ne more še sklepati, da bode res vojna; le minister Andrašimisli s tem pritiskati v berolinskem kongresu na zastopnike družih vlad, da bi njegova beseda več veljala; ali pa porabiti vojsko, ako mu kongres dá kako naročilo, da ga izvrši. Mi imamo sedaj malo upanja, da Andrašidoseže svoje namene; ko je palo Plevno, takrat je bil čas zasesti Bosno i Hercegovino, zdaj pa utegne uže prepozno biti.

V Berolinu so se sešli velicij držav ministri zunanjih zadev z mnogim spremstvom v sijalnej, dracenej obleki — ubogoljudstvo je s krpami zadovoljno — da rešijo orijentalno prašanje. Časopisi na dolgo i široko pripovedujejo, kake hlače so imeli, kako so se pozdravljali, kako so jeli i pili, a o tem, koliko so uže storili za mir, za občno blagostanje, o tem je trd molk. Prodirajo sicer nekatere vesti iz zaprtih skrivnih sej, o katerih se pa ne more še reci, ali so resnične, ali ne; tako pravijo zadnje novice, da Avstrija zahteva zase preveč, i da večina vlad odbija Andraševe zahteve. Če je to res, potem Addrašu kongres, kateri je on prvi zahteval, kisel sad obrodi. Govorica gre, da Avstrija oponira najbolj Rusiji ter hoče, da ruska vojska ne sme posesti bulgarskih trdnjav, da Črnagora ne sme dobiti nobene primorske luke i sploh dela take nasvete, kateri se ne ujemajo z neodvisnostjo i svobodo krščanskih dežel. Mi ne vemo, je li to resnica, ali ne, zelo neverjetno vendar nij, ker so na Turškem slovanska ljudstva, Madžarom tako pristudna in oskutna, da bi jih najrajši popolnem uničili. Ali kar Madžari Slovanom tako želé,

to se najprej spolni nad njimi; oni sejó drakonove zobé, naj se tedaj ne čudijo, ko pride čas, da iz te setve požene sad, ter pogubi tiste, ki so ga sejali, kajti, še stari Bog plačuje i kaznuje.

Turki so 15. t. m. zopet napali Črnogorce, ali ti so jih odgnali i mnogo ujeli.

Poročilo

političnega društva „Edinost“ obravnava v XVIII. občnem zboru v Škedenji 5. maja 1878.

(Dalje).

G. Nabergoj odda predsedništvo g. Dolencu, govori o tej zadevi in mu je oboje prav, vendar pravi, da, ko bodo Primorci društveni udje, mora biti tudi vsem enaka pravica, on pravi, da ne stavi sicer nobenega predloga, podpira vsacega. Kar je pa g. Purič omenil, da se je bati, da ne bi kateri okraj sebično volil, zato treba ozir na vse jemati.

G. Dolinar: Mnogo smo uže razpravljali o tem, mislim, da je prav spreten predlog g. Dolenca, kateri edini je pravilen in primeren društvu, saj odbor gotovo ne sprejme nobenega v društvo, kateri ni dober Avstrijec, Lahoni nemajo vstopa pri nas, in naši narodnjaki ne bodo nikdar iskali posebnosti, toraj nam je zagotovljena dobra volitev, saj gre za narod, a ne za druge namere, še enkrat priporočam, naj se sprejme ta predlog.

G. Dolenc, ko poročevalec, predlaga konec debate in ima zadnjo besedo. Pojasne vse razloge, vseč so mu razna menjenja in razlogi. Da se prvosednik voli v občnem zboru, to je častno in koristno. Temeljiti je nasvet g. Dolinarja, naj bo društveno središče in letni redni občni zbor v Trstu, ker to pripomore še bolj, da mora predsednik stanovati v Trstu ali v okolici, pa tudi polovica odbornikov.

G. Nabergoj: Ker je konec debate, in ker je bilo rečeno, da se §. 7. tako predrugaci, da mora biti redni občni zbor v Trstu, ter predsednik in polovica odbornikov mora stanovati v Trstu ali v okolici, moram ta predlog, kakor tudi onega gg. Puriča in Sancina na glasovanje dati.

Gg. Purič in Sancin se vjemata s predlogom g. Dolenca in vzameta svoje predloga nazaj.

Pri glasovanji je bil predlog g. Dolenca soglasno sprejet.

IV. točka posamezni nasveti in predlogi gg. udov.

G. Sancin: Nisem se namenil staviti predloga, ali opozarjam sl. zbor na stvar v glavni mesnici, ktera je zaradi vžitnine ali daca važna, ne le okoličanom, temuč tudi meščanom; potem prebere pismeno memorijo.

G. Nadlišek, podpira g. Sancinovo izjavo, ter izreče, da bi se izročilo to odboru, kateri bi stvar v pretres vzel in povabil g. Sancina k temu delu. (Dalje prihodnjič).

Domače stvari.

Telegram „EDINOSTI“.

* S Proseca 20. junija. Gospod Vojvoda Württemberg pocasti proseško veselico v nedeljo z vso B. kunovo godbo.

Odbor.

* Križ čez usta. Naši čitatelji nam ne vzmó za zlo, da jim v mobilizaciji nič ne moremo pisati, ker nam je to z dekretom policija prepovedala. Zapoved je sveta in treba se je po njej vesti.

* Nova krasna železniška kolnica. 19. t. m. se je z veliko slovesnostjo odprla nova krasna železniška kolnica v Trstu. Spomina vredno je pri tem, da so prvi vozovi prišli vanjo iz Laškega, i tudi na Laško odpravili se prvi. Mislimo, da je Trst danes še na Avstrijskem, i gnjusi se nam, da nas skoraj vsaka posebna slovesnost tako očito spominja prevelikega prijateljstva do sosednje države. — Tudi vsi napisu so laški na prvem mestu, da slovenskih nikder i nikodar nij, to je samo ob sebi razumljivo. — Slovenci so le takrat jemljo v poštev, kadar se svojo krvijo pribojujejo zmage.

* Edinost, politično društvo, je pravila tako preuredila, da bode zbere po vsem Primorskem imela, to je od Lošina pa do Koroške meje. Teško delo, ali strašiti se ga ne smemo. Pravila je vlada uže potrdila in kakor se čuje, bode 19. občni zbor v sosednji Istriji v Dolini.

Društvo izda poziv na vse kraje Primorskega ter povabi vse odlične može, naj stopijo v društvo i naznanijo odboru težnje in želje. Društvo se bo nevstrašljivo potezalo za narodne pravice, ter bode zlasti ob času volitev vso pozornost na to obračalo, da se ne bode narodnim volilcem pravica kratila; vrejalo bode volilno agitacijo, izdavalo plakate in pozive, nasvetovalo dobre, zanesljive kandidate, ter pospešavalo narodno omiko in napredek. Zatoraj, slovanski Primorci! svetujemo, naj v vsakem kraji vsak, kedor je kolikor kaj zaveden, uže zdaj dela na to, da se zbira tvarina želj in potreb in naznani nemudoma društvnemu odboru ali tajniku, uredniku našega lista.

Naši sovrazniki delajo s podvojeno močjo, mi ne smemo zaostati, s zedinjeno močjo dosežemo ščasoma vse; zapomnimo si vsi, da je v edinosti moč, toraj krepko naprej!

* Užitnina meseca aprila za Trst je znašala 16,923 glđ. Vse to je magistrat potegnol.

* Vabilo na besedo, ktero napravi „Bralno društvo“ v Proseku jutri 23. junija pod milim nebom pri g. Gorjupu. Spored je zanimiv: Deklamacije in petje, igra: Bob iz Kranja in tombola. Po besedi pa bo jako zanimiva zabava pri g. Nabergoju. Vstopnina k besedi 20 kr., začetek ob 5 uri popoldne. Ker je ta dan tudi procesija v Proseku, nadejati se je prav obilo gostov iz Trsta.

* **V morje** je skočila pri sv. Andreju neka uboga žena zaradi velikega siromaštva; nek dacar je izvelkel še živo ter jo odpeljal v bolnico.

* **Zblaznel** je vojak, kterege je peljal korporal v bolnico, po potu mu je ušel, da so ga kraj morja jedva šo ujeli, da ni skočil v vodo.

— Zblaznel je nek mornarski kapitan na ulici, začel je metati obleko raz sebe, straže so ga odpeljale v blaznico.

* **Čudna oblast.** V starem mestu zapazi patrola, da hoče mož svojo ženo skoz okno vreči, stražniki to zabranijo ker so po stopnicah v hišo prišli, a mož je rekel: Jaz plačujem stanovanje in v svojem stanovanju smem počenjati, kar mi je drago; zaprli so potem grozoviteža.

* **Pazite žepov!** Žepni tatovi se vedno bolj množe, kjer je le malo gnječe, uže segajo po žepih onim, ki ne pazijo, ter zmikajo, kar pod roko pride, uro ali denar.

Razne stvari.

* **Hajdrihova zapuščina;** narodni zaklad je gotovo zapuščina umetnikov, na katero bi se moralo bolj paziti in skrbeti. Koliko se je našemu narodu pozgubilo pesmic in spisov, koliko umetnih del je prišlo v tuje roke ter se prilastuje tujim narodom! Naš narod ima vsakovrstne umetnike v slikarstvu, podobarstvu, pesništvu, v skladki, kakor je bil zadnja zrtva smrtne kose gosp. Anton Hajdrih. Njegove skladbe so po sodbi strokovnjakov izvrstne in lepe, toraj se morajo ohraniti narodu. Da bo pa stvar vspešna in da bode vsa muzikalična zapuščina vrejena, za to je poverila V. Kosovelja, tehnika in pevovodja Slovenije na Dunaji, gospica sestra rajnega. Ona mu vse spise odda, ki na svetlo izidó v nekterih zvezkih. Prosimo vse čestite gospode, kateri so z rajnikom v dotiki bili, in imajo njegova dela, naj jih blagovolijo našemu uredništvu v Trst poslati. To nam je g. Kosovelj priporočil in prošnjo izrekel, naj bi tudi drugi časniki to priobčili.

* **Ciklon na Kitajskem,** to je strašanski vrtinec, ki ruje s korenino največja drevesa, vničil je konec aprila, v malo minutah v Kantonu 2000 hiš. Poginolo je pri tej priliki nad 9000 ljudi in na tisoče ladij se je potopilo. Pri zidanem mostu je razrušil zgornji del, da si je bil ves iz vezanega kamenja. Nastal je ogenj in vničil v hipu 200 hiš.

* **Debeli ljudje na razstavi v Parizu.** Mej raznovrstnimi rečmi na razstavi v Parizu bodo tudi najdebeleji ljudje. Nek Anglež je spisal darila najdebelejim in sicer dobi najdebeleji 1000 gld. oni, ki naj več sne, tudi 1000 gld. Naj bi Angleži razpisali darila najbolj mršavim v Indiji, kjer jih je nad milijon za lakoto moralo umreti zato, ker jim vlada z ogromnim svojim bogastvom

ni hotela pomagati; tukaj naj se naši nemčurji in Madžari izgledujejo.

Domača umetnija.

Umetnike drugi narodi bolj cenijo in spoštujejo, nego je to pri nas. Nemci o tem pišejo polna predala v svojih listih, pri nas se malo kedaj kaj malega opomni, k večemu se naznani: ta in ta slika je na ogled razpostavljena. Najpotrebniša stvar je pri umetnji kritika, a te pri nas manjka. Zvon je prvi slovenski list, kateri ilustracije pri naša, ker ne moremo še imeti velikih ilustriranih listov, kakor jih imajo drugi narodi, ali narejen je s Zvonovimi slikami velik korak v napredek.

Podobe „Raja“ Oroslava Šubica mora vsak strokovnjak za izvrstne hvaliti, svitloba in senca ste v lepem razmerji, obrazi južnih Slovanov popolnem zadeti, črte v izrazih, kakor žalost, pogumnost, srd, osveta in ubrana postavnost, v pravej obvidnosti.

Te podobe so v čast mlademu gosp. umetniku in malemu slovenskemu narodu. Z narodnim gibanjem raste tudi narodna umetnija in g. O. Šubic slika narodno zgodovino v soglasji z napredkom, za kar mu bode narod in zarod hvaležen.

F. . . k.

Književnost.

Galeb se imenuje list, kateri je začel v Bakru izhajati dvakrat na mesec, velja za vse leto 3 gld. 50 kr.

Epoche se imenuje nemški dnevnik, kateri je začel v Pragu izhajati, pisan je dobro.

V spomin Antona Hajdriha.

Nad Tvojo gomilo toči solze slovenska vila, omolknila je lira in prestal je mili glas srebernih strun. Tvoja druga domovina je bila na jadranskih obalah, šumenje sinje Adrije je blažilo dar umetnije in skladb, visoki Kras Ti je navduševal umetniško srce in Hrcegovska „Orli rojeni na skali studeni!“ donela je po družtvih. Pozabil nisi za narod zasluženih mož, Lavriča si oslavil z izvrstno kantato, ustvaril si na tržaškem primorji pevsko vzajemnost, oživil pevski duh, po-

ložil splošni temelj narodnemu petju. Povsod spoštovan, mej učitelji brat, pevcem oče, domovini krepek delalec in umetnik, zapustil si veliko prezgodaj nas.

Jadransko morje bo še dalje bčalo, žrjavi proti jugu jaderno letali, Hrcegovci se bodo rodili še dalje ko orli krepki, lunica mila bo sijala na Tvojo gomilo. In Tvoje ime bodo tržaški Primorci hranili rod za rod; spomina dovolj si zapustil v drugej Svojej domovini, rojstni kraj Ti ni bil hvaležen in ni pripoznal Tvojih zaslug. Počivaj v miru! Tvoj duh bode navdajal naše pevce in ime Tvoje bode čislano mej našimi potomci, ko bo primorski Slovenec krepkeji ob obalih slovanske Adrije stražil domovino.

Zvesti prijatelji.

Zahvala.

Za obilo dokazov blagega sočutja, vsled smrti nam nepozabljivega gospoda

Antona Hajdriha,

izrekamo vsem tržaškim Slovencem in čitalnici za skazano čast, da so poslali dva krasna venca na rakvo svojega nepozabljivega pevovodja, najprisrčnije zahvalo.

V Ljubljani 7. julija 1878.

Žalujoča rodovina.

Pozor vincarji!

Kedor trto žveplja pridno,
Vina bo imel obilno.

Podpisani se je letos z najboljšim rimskim žveplom preskrbel, siciljanskega nemam. Prodaja se v vrečah po 50 kil. in tudi na drobno po primerno nizki ceni. Okoličani in Kraševci, sezite po njem, doboste ga v Bazovici pri poštarju

Urbančiču.

Naznanilo preseljitve.

Vljudno naznanjamo P. T. občinstvu, da se je prenesla naša zaloga galanterijskega blaga v isto ulico sv. Nikola pri tleh v novo šolsko poslopje.

Adami in Frennez.